

Sharing Economy ยอดนิยมคงหนีไม่พ้นตัวกลางผู้ให้บริการที่พักอย่าง Airbnb และด้านการขนส่งอย่าง UBER และ Grab

สำหรับ Airbnb ให้บริการที่พักสำหรับผู้เดินทางทั่วโลกที่ต้องการหาที่พักราคาประหยัดหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยเจ้าของที่พักคือคนในท้องถิ่นที่มีห้องหรือบ้านเกินความต้องการใช้ โดย Airbnb มีรายได้จากค่าคอมมิชชั่นประมาณร้อยละ 6-12 ของราคาห้องพัก ซึ่งการให้เช่าที่พักในรูปแบบนี้ถือว่า win-win ทั้งผู้ให้เช่าและผู้ใช้บริการเนื่องจากนักท่องเที่ยวซึ่งมีวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่พบประสบการณ์ใหม่ๆ และห้องพักราคาต่ำ ในส่วนของผู้ให้เช่าเองก็ได้พบปะผู้คนใหม่ๆ เปิดมุมมองเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายและได้เผยแพร่วัฒนธรรมในท้องถิ่นให้กับชาวต่างชาติ

เช่นเดียวกับบริการรถ Taxi อย่าง UBER และ Grab ที่ประสบความสำเร็จจากการนำแนวคิด Sharing Economy มาประยุกต์ใช้โดยทำหน้าที่เป็นแพลตฟอร์มตัวกลางระหว่างคนขับรถและผู้โดยสาร มีรายได้จากค่าคอมมิชชั่นประมาณร้อยละ 20 ต่ออัตราค่าโดยสารในแต่ละครั้ง มีจุดเด่นคือความสะดวก รวดเร็ว เรียกบริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งมี GPS บอกจุดรับผู้โดยสารและเป้าหมายปลายทางชัดเจน ได้รับความนิยมอย่างมากในเมืองใหญ่ เช่น นิวยอร์ก และ ลียงค์โปร์ เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อนึกถึงการท่องเที่ยว เป็นระยะเวลายาวๆ คนส่วนใหญ่มักเช่ารถเพื่อขับเอง โดยจะใช้บริการจากบริษัทให้เช่ารถเช่น Hertz, enterprise และ AVIS เป็นต้น ซึ่งมีผู้นำแนวคิด Sharing Economy มาจับธุรกิจนี้เช่นกัน

Turo.com เป็นแพลตฟอร์มหนึ่ง que เริ่มเป็นที่รู้จักในทวีปอเมริกาเหนือ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ที่มีรถกับผู้ที่ต้องการเช่ารถ จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับ Airbnb แต่เปลี่ยนจากการเช่าที่พักเป็นเช่ารถจากบุคคลธรรมดาโดยมีรายได้จากค่าคอมมิชชั่นในแต่ละรอบการเช่ารถในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อีกธุรกิจหนึ่งที่ Sharing Economy เริ่มเข้ามามีบทบาท คือ การจัดโปรแกรมทัวร์ โดยเว็บไซต์ของ Airbnb เริ่มมีการเปิดพื้นที่ให้คนในท้องถิ่นจัดโปรแกรมทัวร์ให้กับนักท่องเที่ยวโดยใช้ประสบการณ์และความชำนาญของตนเองในการแนะนำสถานที่และการทำกิจกรรมในชุมชน ซึ่งมีแพ็คเกจทัวร์คล้ายคลึงกับบริษัททัวร์ แต่มีโปรแกรมที่หลากหลายกว่าจึงมีแนวโน้มที่ธุรกิจนี้จะเติบโตได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีผู้ให้บริการที่ใช้แนวคิด Sharing Economy ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกมากมาย

เศรษฐกิจเชิงแบ่งปัน (Sharing Economy) ในประเทศไทย

ที่มา : <https://www.techinasia.com/grab-lyft-app-passenger-sharing>

สำหรับประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาธุรกิจ แบบ Sharing Economy เติบโตอย่างมีนัยสำคัญ ไม่แพ้ ประเทศอื่น เห็นได้จากการที่คนไทยเข้าไปแชร์ที่พักหรือใช้บริการที่พักผ่านแอปพลิเคชันมากขึ้น หรือ แม้แต่การใช้บริการแท็กซี่ผ่านแอปพลิเคชันก็มีมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการให้เลือกอยู่หลายรายด้วยกัน เช่น Grab Taxi หรือ Uber ส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่ เข้มข้นขึ้นในวงการแท็กซี่ไทย ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าการที่ ประเทศไทยกำลังปรับเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลตามนโยบายของภาครัฐที่จะกระตุ้นให้ภาคธุรกิจต้องปรับตัวเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นระบบโครงสร้างพื้นฐานไอที รวมถึง กลยุทธ์ การทำตลาดหรือโมเดลธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะ เกิดขึ้น ซึ่งเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้เราจะเห็นธุรกิจไทย เป็น แบบ Sharing Economy มากยิ่งขึ้น โดยภาคส่วน ต่าง ๆ จะเชื่อมเข้าหากัน และภาคธุรกิจจะแบ่งปันหรือใช้ ทรัพยากรร่วมกันเพิ่มมากขึ้น

ข้อดีของเศรษฐกิจเชิงแบ่งปัน (Sharing Economy)

1. ลดค่าใช้จ่ายแทนการซื้อสินทรัพย์ หรือการเช่าสินทรัพย์จากผู้ให้เช่าในรูปแบบเดิม
2. ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการคำนึงถึงความคุ้มค่า และการจัดสรร ทรัพยากรที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่จะต้องตัดสินใจซื้อสินค้าที่สามารถแบ่งปันกันได้หรือสินค้าที่มี ราคาสูง โดยงานวิจัยของ Ernst & Young ในปี 2015 ประเมินมูลค่าของสินค้าที่สามารถแบ่งปันได้ เช่น ยานพาหนะ อุปกรณ์เจาะ เครื่องตัดหญ้า คิดเป็น 20 -30% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือน และจากผลสำรวจของ Harvard Business Review ได้พบว่าลูกค้าส่วนใหญ่จะยอมแบ่งปันทรัพยากร ถ้าสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างน้อย 25% ของราคาสินทรัพย์นั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มลูกค้า ที่มีอายุน้อยมักจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริการบริโภคมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

3. กระตุ้นให้ผู้บริโภคสามารถนำรายได้คงเหลือมาลงทุนเพื่อต่อยอดได้มากขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำไปบริโภคสินค้าประเภทอื่นๆ ได้อีก ซึ่งในขณะที่รายได้มีเท่าเดิม แต่คุณภาพชีวิตกลับดีขึ้น สะดวกสบายขึ้น และสามารถบริหารการใช้จ่ายได้อย่างคุ้มค่ามากขึ้น
4. ยังสามารถสร้างรายได้ให้กับบุคคลที่มีทรัพยากรที่ไม่ได้ใช้งานเป็นประจำโดยการเข้าร่วมโมเดลธุรกิจดังกล่าวอีกด้วย

ข้อเสียของเศรษฐกิจเชิงแบ่งปัน (Sharing Economy)

1. ก่อให้เกิดวัฒนธรรมการบริโภคแบบชั่วคราว โดยผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าและบริการที่เน้นความสะดวกและราคา มากกว่าคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริโภคและกลุ่มธุรกิจ เพราะส่วนใหญ่จะใช้บริการสินค้าหรือบริการนั้นๆ เพียงครั้งเดียว นอกจากนี้
2. ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานและตลาดแรงงาน โดยเฉพาะงานบางประเภทที่ผู้ให้บริการไม่มีประสบการณ์ในด้านนี้มาก่อน และเข้ามาดำเนินการเพื่อเป็นอาชีพเสริม รวมถึงอาจมีกลุ่มคนทำงานบางส่วนเปลี่ยนมาหารายได้จากการเล่นแชร์สินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มากขึ้นแทนการทำงานประจำ ซึ่งจะทำให้ลดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการทำงานเฉพาะ ซึ่งนั่นอาจจะก่อให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องของการศึกษาต่อตลาดแรงงาน (labor market mismatch)

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังเพิ่มความท้าทายให้กับธุรกิจแบบเดิมโดยเฉพาะในตลาดที่โตเต็มที่ โดยหน่วยวิจัย Oxford Martin School ได้ประเมินผลกระทบของ sharing economy ว่าคิดเป็น 0.25% ของ GDP ถึงแม้สัดส่วนของผลกระทบต่อเศรษฐกิจจะยังไม่สูงมากนัก หากแต่สามารถส่งผลกระทบอย่างสูงกับบางอุตสาหกรรม เช่น ในช่วงเวลาตั้งแต่สิ้นปี 2015 การแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการมีทิศทางที่ดุเดือดขึ้น เมื่อธุรกิจ Airbnb ได้ให้บริการห้องพักจำนวนหลายล้านห้อง ซึ่งมากกว่าห้องพักที่โรงแรมในเครือ InterContinental และ Hilton ทั่วโลก ซึ่งเปิดให้บริการในเวลาเดียวกัน หรือบริการของธุรกิจ Uber และธุรกิจรถร่วมโดยสารที่ทำให้จำนวนรถแท็กซี่ใหม่ในสหราชอาณาจักรลดลงถึง 97% ในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2016

ทั้งนี้ การประเมินต้นทุนเพื่อตีมูลค่ากิจกรรมเชิงเศรษฐกิจของ sharing economy ทำได้ยาก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบกิจกรรมจากกลุ่มอุตสาหกรรมเดิมมาเป็นระบบ sharing economy จึงมีผลทำให้การคำนวณตัวชี้วัดต่างๆ เช่น GDP ทำได้ยากขึ้นและอาจไม่สามารถสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยผลการสำรวจของนักวิจัยจาก Boston Fed ในเดือนธันวาคม 2013 พบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายที่ผู้ใช้บริการชำระให้กับผู้ให้บริการอย่าง Uber และ Airbnb ไม่ได้นำมานับรวมในการคำนวณ GDP ดังนั้น ทำให้รายได้รวมจากการทำงานนอกระบบเพิ่มขึ้น หรือคิดเป็น 4.4% ของรายได้จากการทำงานในระบบ

แหล่งที่มา :

Sharing Economy คือ แหล่งที่มา

ข้อมูล: <http://www.thaipt.org/index.php?module=knowledge&id=725>

ภาวนิศร์ ชิววลี. (2560). Sharing Economy Trend

ใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. [สืบค้นออนไลน์]. แหล่งที่มา:

https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Southern/ReasearchPaper/Sharing_Economy.pdf

http://download.rd.go.th/fileadmin/eMagazines/RD_Feb_Online_Single_edit.pdf

แนวโน้มการตลาดการท่องเที่ยว 4.0 ประเทศไทย.

[สืบค้นออนไลน์]. file:///C:/Users/ismed007/Downloads/110248-Article%20Text-281446-1-10-20180126.pdf

รูปภาพประกอบ.

<http://www.thaibizwisdom.com/sharing-economy->

[%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A5-%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B8%B2/](http://www.thaibizwisdom.com/sharing-economy-%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A5-%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B8%B2/)